

Motion till riksdagen 2021/22:2829

av **Betty Malmberg (M)**

Värna Vättern

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att långsiktigt säkra tillgången på dricksvatten av god kvalitet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att viktiga dricksvattentäkter, såväl grund- som ytvattentäkter, ska kunna utnämnas som riksintresse och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Vättern bör utnämnas till riksintresse för dricksvattenförsörjning och att detta ska väga tyngst av sjöns olika riksintressen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En liknande motion behandlades vid riksmötet 2020/21. Generellt hänvisade utskottet då till att ett omfattande utrednings- och beredningsarbete om frågorna redan pågår. Det är förvisso bra men det behövs också att utredningar omsätts i handling. Därför väcker jag åter motionen som rör den viktiga frågan om tillgången till dricksvatten. Detta vårt viktigaste livsmedel.

För oss politiker är det ett tungt ansvar att se till att vi långsiktigt säkrar tillgången till dricksvatten av god kvalitet till nu levande och kommande generationer. I detta hänseende är Vättern mycket viktig för Sverige.

Vättern är en av norra Europas största dricksvattenkällor som i dagsläget försörjer cirka 250 000 invånare i 11 kommuner med vatten. Men flera kommuner i närområdet har planer på att ta sitt vatten ur sjön. Ett projekt som pågår, ”Vätternvatten”, bedömer att det år 2030 kommer att kunna ansluta ytterligare fem kommuner i Örebro län att hämta sitt dricksvatten från Vättern. Något som skulle innebära en fördubbling av antalet konsumenter. Men i ett framtida perspektiv menar många att Vättern till och med kommer att behöva försörja kommuner i Stockholmsområdet. Rent vatten är inte längre något vi kan ta för givet. Inte minst klimatförändringarna innebär nya utmaningar.

Moderaterna har tidigt uppmärksammat detta och därför i flera år avsatt medel för ökad forskning och vattenrening.

Enligt Dricksvattenutredningen från 2015 bygger idag den allmänna dricksvattenförsörjningen till ca 50 procent på ytvatten och ca 25 procent vardera på grundvatten och konstgjort grundvatten. Det är därför viktigt att även ytvattentäkter ska kunna utnämnas som så kallat riksintresse.

Vättern är idag riksintresse för turism, fritidsliv, natur- och kulturvärden, naturvård, yrkesfiske och totalförsvar. Dessutom är hela sjön utpekad som Natura 2000-område. Problemet är dock att kvaliteten på dricksvattnet trots detta kan hotas. Försvaret söker till exempel tillstånd att kraftigt öka sin skjut- och flygverksamhet. Ett gruvbolag projekterar för att bryta sällsynta jordartsmetaller i ett område som ligger inom Vätterns tillrinningsområde och på Karlsborgs flygplats har man funnit stora föreningar av PFAS-kemikalier som var planerade att kunna dräneras ut i sjön. Faktum kvarstår att dessa aktiviteter kan komma att äventyra vattnets kvalitet och måste stoppas medan tid är. Undertecknad menar att Vättern och dess dricksvatten därför måste få ett ökat skydd och att sjön ska utnämnas som riksintresse för just dricksvattenförsörjning. Det är också viktigt att ett sådant riksintresse i så fall väger tyngre än övriga riksintressen som finns för sjön, så att den inbördes prioriteringsordningen sätter dricksvattenförsörjning högst.

Riksdagen bör utifrån ovan ge regeringen i uppdrag att vidta åtgärder för att säkerställa att Vättern och dess dricksvatten kommer att hålla hög kvalitet även för kommande generationer. Detta måtte riksdagen ge regeringen tillkänna.

Betty Malmberg (M)